Sprawozdanie

Wydziału

Kasyna i Koła literacko-artystycznego

we Lwowie

za rok 1917

przedłożone Walnemu Zgromadzeniu 6. lipca 1918.

We Lwowie. — Nakładem Kasyna i Koła literacko-artystycznego.
Drukarnia „Polonia“, pod zarządem Fr. Skrabskiego.

Sprawozdanie

Wydziału

Kasyna i Koła literacko-artystycznego

we Lwowie

za rok 1917

przedłożone Walnemu Zgromadzeniu 6. lipca 1918.

We Lwowie. — Nakładem Kasyna i Koła literacko-artystycznego.
Drukarnia „Polonia", pod zarządem Fr. Skrabskiego.

Zarząd Towarzystwa.

Walne Zgromadzenie, któremu Wydział złożył ostatnie sprawozdanie, odbyło się dnia 31. maja 1917. Na tem Zgromadzeniu wybrani zostali na okres trzechletni:

prezesem: dr. Aleksander Vogel;

wiceprezesami: dr. Antoni Jurasz, Stanisław Kamieński i Tadeusz Rybkowski;

członkami Wydziału: Artur Bischof, Józef Chmieliński, Tadeusz Czapelski, Zygmunt Fryling, Kazimierz Gąsiorowski, Stanisław Głowacki, dr. Tadeusz Gorecki, Kazimierz Gubrynowicz, dr. Stanisław Koźmiński, Emil Krug, dr. Feliks Merunowicz, dr. Tadeusz Obmiński, Bolesław Ostrowski, Włodzimierz Reindl, dr. Józef Reinlender i dr. Feliks Siemiątkowski;

zastępcami członków Wydziału: dr. Wiktor Kulikowski, Aleksander Milski, Antoni Nartowski, dr. Kazimierz Podlewski, Michał Sozański i Jan Towarnicki;

członkami Komisyi rewizyjnej (na rok): Stanisław Aleksandrowicz, Franciszek Garczyński, Roman Łoziński i Zygmunt Szulakiewicz.

Nowo wybrany Wydział na pierwszem swem posiedzeniu, ukonstytuował się, wybierając gospodarzem administracyjnym Stanisława Kamieńskiego, klubowym Artura Bischofa; sekretarzem dr. Feliksa Siemiątkowskiego, jego zastępcą Emila Kruga; bibliotekarzem Kazimierza Gubrynowicza, zawiadowcą czytelni dr. Stani-

sława Koźmińskiego; sbarbnikiem Włodzimierza Reindla, jego zastępcą Emila Kruga.

Na jednem z następnych posiedzeń, uprosił Wydział dr. Feliksa Merunowicza, aby się podjął obowiązków stałego gospodarza klubu w godzinach wieczornych, a Oktawa Borkowskiego, aby zajął się sprawą uporządkowania biblioteki, włączenia do niej księgozbioru Koła lit.-art. i uzupełnienia jej dziełami niezbędnemi.

Wybrano nadto cały szereg komisyj, jak: gospodarczo-finansową, techniczną, prawniczą, literacką, zabawową, kulinarną a także dla reformy naszej rachunkowości, do których — dla obudzenia większego zainteresowania się sprawami klubu, jak i wszechstronnej informacyi zarządu — powołano również członków z po za Wydziału. Komisye te były rodzajem ciał doradczych i przygotowujących wnioski dla Wydziału.

Sprawozdanie Wydziału.

Działalność na polu narodowo kulturalnem.

Rok 1917, tak ciężki i krwawy dla Ojczyzny naszej i całego świata, był dla rozwoju Kasyna i Koła lit-art. zarówno pod względem wzrostu liczby członków, jak i wielkiego ożywienia na polu lit-art. i towarzyskiem, niezwykle pomyślnym. Dowodnie wykazał on, że nie brak u nas dążności do konsolidacyi i że zarówno dla inteligencyi m. Lwowa, jak i dla samej sprawy było wielce pożądaną i pożyteczną rzeczą połączenie się Kasyna miejskiego z Kołem lit. art. w jedną, nierozerwalną całość. Kasyno i Koło lit. art., liczące dziś 700 członków, osiągnęło znacznie więcej celów statutem wskazanych, aniżeli byłoby to się stało, gdyby każda z tych instytucyj osobno, choćby najbardziej intenzywnie, działała. Kasyno i Koło lit-art. już w tym drugim roku zjednoczenia się, stało się potężnem środowiskiem nie tylko ruchu towarzyskiego stolicy kraju, ale i ducha i myśli polskiej.

W ciągu r. 1917 nie było żadnej sprawy ogólniejszego znaczenia, w którejby Kasyno i Koło lit-art. nie współdziałało a w wielu podejmowało inicyatywę i przyczyniało się do szczęśliwego jej zrealizowania.

Ze spraw ogólnego znaczenia na pierwszem miejscu wymienić musimy inicyatywę daną przez nas do obchodu Kościuszkowskiego. Wydział na posiedzeniu z dnia 18. czerwca 1917 uchwalił na wniosek p. Tadeusza Czapelskiego wybrać komisyę przygotowawczą dla obchodu setnej rocznicy skonu Naczelnika Narodu. Już w tydzień później odbyło się jej pierwsze posiedzenie, pod przewodnictwem

prezesa naszej instytucyi, a prace przygotowawcze postępowały następnie tak szybkim krokiem, że w niespełna miesiąc (17 lipca 1917) odbyło się zebranie obywatelskie w sali ratuszowej, któremu przedłożono projekt uczczenia pamięci i haseł Tadeusza Kościuszki zapomocą odpowiednich wydawnictw i wykładów we Lwowie i w kraju, przez urządzenie wystawy z epoki Kościuszkowskiej i wreszcie samym obchodem, na który we Lwowie złożyły się: uroczyste nabożeństwo, wmurowanie na bazylice archikatedralnej tablicy pamiątkowej o tekscie J. Kasprowicza, dłuta Z. Kurczyńskiego, pochód przed gmach sejmowy i położenie tam kamienia węgielnego pod przyszły pomnik Kościuszki, jako też uroczyste zebranie w teatrze miejskim, uświetnione przemówieniem dr. Jana Kasprowicza. Kasyno i Koło lit. art. uczciło nadto osobno pamięć Kościuszki, urządzeniem w swej wielkiej sali uroczystej Akademii. W pracach komitetu, pod przewodnictwem p. Wojciecha Biechońskiego, który znalazł dzielną pomoc w wiceprezesie p. dr. Erneście Adamie, skarbniku p. Kazimierzu Gąsiorowskim, sekretarzu p. dr. Feliksie Siemiątkowskim i w przewodniczących sekcyj literacko-wydawniczej (dr. Aleks. Vogel i dr. Konstanty Wojciechowski), odczytowej (dr. Ludwik Finkel, Aniela Aleksandrowiczówna i dr. Ant. Cieszyński), wystawowej (dr. J. Zubrzycki, dr. Ludwik Bernacki i dr. J. Koller), jako też obchodowej (Leon Syroczyński, Kaz. Riedl), brali udział przeważnie członkowie Kasyna i Koła lit. art., a jak obfitym był wynik tych prac, dowód w tem, że krakowski Komitet, utworzony z łona tamtejszej rady miejskiej, przyznał naszemu Komitetowi nazwę krajowego, a sam uznał się za jego filię. Rezultat działalności tego Komitetu oprócz strony moralnej, podniesienia ducha patryotycznego u wszystkich a obznajomienia nieświadomych z hasłami Kościuszki, wyraża się w cyfrze ćwierć miliona koron, zebranych na polskie szkoły na Litwie, Chełmszczyźnie i Podlasiu, z których 200.000 k. już wypłacono na cel wspomniany.

Drugą sprawą, w której zaznaczył się wyłącznie polski

charakter Kasyna i Koła lit. art., był żywy udział naszej instytucyi i jej członków we wspaniałym, odruchowym proteście całego narodu polskiego przeciw układowi pokojowemu w Brześciu litewskim. Dnia 12. lutego 1918 odbyła się w gmachu naszym, pod przewodnictwem wiceprezesa Tow. Dziennikarzy polskich p. A. Milskiego, a przy udziale prezesa Kasyna i Koła lit. art., dr. Vogla, narada redaktorów lwowskich dzienników polskich, na której postanowiono solidarne postępowanie i wydano jednozgodną enucyacyę. W dwa dni później, na pierwszem liczniejszem zebraniu, jakie odbyło się w naszej wielkiej sali, wypowiedział słowa protestu przeciw temu zamierzonemu nowemu podziałowi Polski, prezes dr. Vogel — a nadto 18. lutego w dniu ogólnej manifestacyi całego kraju, urządziliśmy pełne powagi zgromadzenie manifestacyjne, w którem wzięło udział przeszło 1000 osób. Na tem zgromadzeniu imieniem Wydziału Kasyna i Koła lit-art. postawił redaktor p. Zygmunt Fryling wniosek utworzenia polskiego Biura prasowego, co zebrani jednomyślnia aprobowali i w ciągu dni kilku złożono na ten cel około 8000 K. Projekt ten, niestety do dziś, nie został urzeczywistnionym. Stanęły temu na przeszkodzie dwie okoliczności: jedna, że nie można było forsować składek na polskie Biuro prasowe, gdy okazała się nagle niezbędna potrzeba spieszenia z ofiarną pomocą dla internowanych legionistów; druga, że solidarna opinia społeczeństwa została rychło wstrząśniętą zachowaniem się wiedeńskiego Koła polskiego w czasie głosowania nad prowizorjum budżetowem. Nie naszą rzeczą tu rozpatrywać czy przejście Koła polskiego z nieubłaganej opozycyi do półopozycyi, było nakazane koniecznościami, lub też czy owe dwa stronnictwa, które następnie wystąpiły z Koła, dobrze lub źle uczyniły — stwierdzamy jedynie, że chwila owa nie nadawała się do powstania polskiego Biura prasowego, któreby mogło zyskać ogólną aprobatę. Sprawa nie poszła jednak w zapomnienie. Dnia 15 czerwca 1918 na zaproszenie i pod przewodnictwem prezesa naszej

instytucyi odbyła się w Krakowie w redakcyi »Głosu Narodu« konferencya reprezentantów tamtejszych dzienników, która ustaliła pewne wytyczne w kierunku wdrożenia tej sprawy. Podobne konferencye odbyły się we Lwowie z reprezentantami lwowskiej prasy polskiej, jako też z Tow. Dziennikarzy polskich. Żywimy nadzieję, że już w następnem sprawozdaniu będziemy w możności mówić o niej, jako o fakcie dokonanym lub przynajmniej do urzeczywistnienia się zbliżającym.

Poniżej zamieszczamy wykaz wieczorów, prelekcyj, koncertów i zebrań towarzyskich, jakie Wydział urządził w ciągu ostatniego kwartału 1917 i pierwszych czteru miesięcy 1918. Świadczy on, że działano planowo a przewodnią dla Wydziału myślą była nie strona czysto rozrywkowa, ale ujęte w formę nienużącą spełnienie nakazanych statutem zadań kulturalnych. Na 40 zebrań, jakie urządziło Kasyno i Koło lit-art. od połowy października 1917 do końca kwietnia 1918, przypadło: 15 prelekcyj (9 specjalnych a 6 połączonych z uroczystymi wieczorami i koncertami) 4 uroczyste wieczory, poświęcone uczczeniu pamięci zasłużonych na polu narodowem, literackiem i artystycznem a to: wieczór Kościuszkowski i wieczory: Wyspiańskiego, Grottgera i Szopena, 6 wieczorów muzyki polskiej, 4 koncerty zebranie manifestacyjne 18. lutego, pogadanka o teatrze, 12 podwieczorków przy muzyce i śpiewie, wspólny opłatek, wieczór sylwestrowy, koncert spacerowy i herbatka pokolacyjna. Wśród odczytów był jeden cykl poświęcony epoce Kościuszkowskiej, drugi cykl omawiał stan naszego nar. posiadania na kresach, a trzeci, w którym wzięli udział jako prelegenci JE. Ks. arcybiskup Teodorowicz, prof. dr. Eugeniusz Romer i JE. L. hr. Piniński, odbył się na dochód K. B. K. Wieczory muzyki polskiej pod wprawnem kierownictwem artystycznem członka Wydziału prof. Stanisława Głowackiego, osiągnęły swój cel obudzenia zamiłowania do rodzimej muzyki, ciesząc się stałym, coraz liczniejszym udziałem słuchaczów. Również podwieczorki przy muzyce i śpiewie,

ZAPROSZENIE

NA

WALNE ZGROMADZENIE

KASYNA I KOŁA LITERACKO-ARTYST.

które odbędzie się we Lwowie

W SOBOTĘ D. 6. LIPCA 1918 R. — O GODZ. 1/28 WIECZ.

z następującym porządkiem dziennym:

1. Przyjęcie do wiadomości protokołu z poprzedniego Walnego Zgromadzenia.
2. Sprawozdanie Wydziału: a) z czynności
   b) finansowe.
3. Sprawozdanie Komisyi rewizyjnej.
4. Wniosek Wydziału w sprawie zaciągnąć się mającej pożyczki w gal. miej. wojennym Zakładzie kred.
5. Wniosek Wydziału w sprawie powiększenia liczby członków Wydziału z 8 na 24 (zmiana § 27 statutu).
6. Wniosek Wydziału w sprawie wysokości wpisowego (zmiana § 21 lit. c statutu).
7. Wniosek Wydziału w sprawie zmiany okresu roku administracyjnego (zmiana § 36 statutu).
8. Wniosek Wydziału w sprawie stypendyów z fundacyi śp. Malinowskiego, nadanych przez Kasyno i Koło lit. art.
9. Wybór uzupełniający Wydziału.

---

jakkolwiek pozornie miały charakter wyłącznie rozrywkowy, to jednak spełniały zarazem zadanie artystyczne, obznajamiały nas bowiem z lepszym materyałem głosowym tutejszych szkół śpiewu, a uczniów ich oswajały z występami wobec szerszej publiczności.

Pogadanka o teatrze, jaką urządziliśmy nazajutrz po decyzyi tymczasowej Rady miejskiej, oddającej kierownictwo teatru w ręce p. Romana Żelazowskiego, jakkolwiek nie rozwinęła się w sposobie przez prezydyum Kasyna i Koła lit. art. zamierzonym, to jednak pewne zainteresowanie się teatrem obudziła, a miesiąc przedtem odbyta u nas poufna konferencya nad sprawą umiastowienia teatru, w której wypowiedzieli swoje poglądy także wiceprezydent miasta p. dr. Marceli Chlamtacz i referent miejskiej komisyi teatralnej p. Adam Schneider, poruszyła sporo kwestyj aktualnych i dała możność decydującym czynnikom miejskim zapoznania się z poglądami recenzentów teatralnych i z opinią zajmujących się teatrem członków Kasyna i Koła lit. art.

Wydział na posiedzeniu odbytem 22 marca 1918 uchwalił dać inicyatywę do urządzenia w jesieni 1918 obchodu ku uczczeniu pamięci bohaterskiej postaci Henryka Dąbrowskiego. Gdy w sześć tygodni później Tymczasowa Rada miejska powzięła podobną uchwałę i zwróciła się do nas z zaproszeniem do współpracy w Komitecie obchodowym, Wydział po stwierdzeniu, że pierwotna inicyatywa wyszła z Kasyna i Koła lit. art., wydelegował z grona swego do tego Komitetu: wiceprezesa dr. A. Jurasza i pp. Frylinga, K. Gąsiorowskiego, St. Głowackiego i dr. T. Goreckiego. Również uchwalił Wydział powołać obecnie już do życia komisyę, mającą zająć się przygotowaniem na wiosnę 1819 obchodu Moniuszkowskiego.

Z inicyatywy prezydyum naszej instytucyi odbyły się u nas także poufne informacyjne zebrania dziennikarzy polskich i literatów a następnie i artystów sceny lwowskiej w sprawie uzyskania pomocy w miej-

skim wojennym Zakładzie kredytowym i Centrali dla odbudowy gospodarczej Galicyi.

Wspomnieć też musimy, że nie mało uwagi poświęciliśmy rozwojowi naszej wypożyczalni książek, z której korzystało przeszło 300 członków, jako też naszej czytelni czasopism. Księgozbiór nasz, dzięki staraniom i niezmordowanej pracy p. Oktawa Borkowskiego, któremu serdeczną wyrażamy tu podziękę, został uporządkowany i nowościami, przeważnie w dwóch egzemplarzach, uzupełniony. Czytelnia czasopism, pod kierownictwem p. dr. Stanisława Kuźmińskiego, cieszyła się jednozgodnem uznaniem członków.

Ilość naszych dzieł sztuki malarskiej powiększyliśmy w roku sprawozdawczym zakupieniem po cenie kosztów produkcyi krajobrazu p. Romana Bratkowskiego, jako też bezinteresownie wykonanym przez naszego wiceprezesa p. Tad. Rybkowskiego portretem b. prezesa p. Zyg. Kędzierdziego, Obu mistrzom pędzla serdeczne dzięki.

Wydział Kasyna i Koła lit. art. uważał zawsze za swój obowiązek popierać wszelkie dążenia także innych instytucyj, czy chwilowo utworzonych komitetów, mających na oku cele kulturalne. To też za pośrednictwem prezesa brał udział w pracach komisyi namiestnikowskiego Komitetu ratun., zmierzających do wydania „Albumu zniszczenia Galicyi“, jak niemniej w obradach dotyczących sprawy zniesienia nauki języka niemieckiego w szkołach ludowych. Aby okazać swoją łączność w działaniu, przystąpiło Kasyno i Koło lit. art. jako członek-założyciel do Towarz. popierania Nauki polskiej, jako członek zwykły do Towarz. Sztuk pięknych, a jako członek wspierający do Towarz. Dziennikarzy polskich.

Z wydatną pomocą materyalną pospieszyło Kasyno i Koło lit. art. nie tylko na cele zainicyowanego przez się polskiego Biura prasowego, ale także na cele K. B. K., dalej na rzecz internowanych legionistów polskich, na rzecz Tow. Opieki nad żołnierzem-Polakiem, a wreszcie na Zagon dla rodziny śp. Łucyana Rydla.

Obchody, wieczory, prelekcye, koncerty

urządzone staraniem Kasyna i Koła lit. artystycznego

w czasie od października 1917 do maja 1918.

Kasyno i Koło lit. art. rozpoczęło ubiegły sezon 9. października 1917 odczytami o Kościuszce, a zakończyło 25. kwietnia 1918 szóstym wieczorem muzyki polskiej. W okresie tym odbyło się obchodów, wieczorów, prelekcyj i koncertów 40 — a to:

Obchody i wieczory uroczyste.

Obchód Kościuszkowski odbył się 13. października 1917. Otworzył go przemówieniem wstępnem prezes Kasyna i Koła lit. art. dr. Vogel, poczem na temat „Mit o Kościuszce w literaturze polskiej“, wypowiedział prelekcyę prof. Ludwik Skoczylas, a zakończyło się to uroczyste zebranie przemówieniem nestora historyków polskich, honorowego prezesa Koła lit. art. dr. Ludwika Kubali. W czasie wieczoru chór mięszany Tow. śpiewackiego „Lutnia“, przy udziale 40 osób, pod batutą p. dr. Szczepańskiego, wykonał kilka pieśni narodowych, w oryginalnym układzie prof. Niewiadomskiego, udzielonych nam łaskawie w rękopisie i po raz pierwszy wogóle wykonanych. Sprawozdanie o wieczorze tym opatrzyła sprawozdawczyni »Gaz. wieczornej«, p. Zofia Lewakowska, następującym ogólnym wstępem: „Trzymające zawsze prym w urządzaniu wszelkich uroczystości narodowych Kasyno i Koło lit. art. godnie uczciło pamięć Naczelnika. Wielką salę Koła owiała atmosfera podniosła i skupiona. Wypełniła się po brzegi publicznością, począwszy od sług Kościoła, wszystko co myśli i czuje po polsku stanęło tu do apelu: sfery naukowe, literackie, artystyczne, ziemiańskie, reprezentanci rządu, kraju, miasta. Na estradzie wśród zieleni krzewów i barw naro-

dowych jaśniał biust nieśmiertelnego wodza, a oczy jego zdawały się z powagą mówić ku zgromadzeniu: nie mnie przyszliście tu czcić, lecz wraz ze mną Tę, którą wszyscy objęliśmy wspólnem ukochaniem, dla której niczem nam każdy ból, ofiara wszelaka«.

Wieczór ku czci Wyspiańskiego w 10 rocznicę Jego skonu odbył się w Kasynie i Kole lit-art. 28. listopada 1917. Wieczór ten rozpoczął nastrojowy wiersz Leopolda Staffa pt. »Tren«, wygłoszony z odczuciem silnego tonu przez artystę sceny lwowskiej p. Mihułowicza, poczem wygłosił dłuższą prelekcyę prof. Tadeusz Pini. Po wykładzie tym, nagrodzonym zasłużonymi oklaskami, padły w silnej interpretacyi artysty p Chmielińskiego i p. Meyena potężne słowa dyalogu Mickiewicza z Rapsodem, głoszące niegdyś, iż »kiedyś godzinę wołaną będziemy mieć« i że »powstaną nad nami, powstaną i w powietrzu drzeć będą chorągwie a zejdzie świt«. Wieczór zakończył się dyalogiem Demetry i Kory, symbolizającym chwilę powstania listopadowego w rozpacznem wołaniu „umierać musi, co ma żyć«. Panny Wielandówna i Stankiewiczówna wygłosiły ten dyalog w odpowiednich kostyumach.

Wieczór Grottgerowski odbył się dnia 13. grudnia 1917 w 50-tą rocznicę śmierci wielkiego artysty, który w genialnych tworach swoich zamknął całą treść życiową współczesnego pokolenia, który sercem czystem, gorącem i wrażliwem na każdy odzew bólu, umiłował nad wszystko Ojczyznę, dzieje jej krwawej męki i bezgłośnej krzywdy. Wieczór ten zagaił przemówieniem prof. dr. Ludwik Skoczylas, kreśląc we wstrząsających słowach sylwetę artysty, którego życie całe było jednem pasmem tęsknoty, bólu, poniewierki, głodu i ostatniej nędzy, a niezależnie od tego niebytu materyalnego wykwitła ze źródeł jego duszy przepotężna twórczość, przepojona poezyą. Gra na fortepianie pani Petry-Stankiewiczowej, która wykonała także Marsz żałobny, skomponowany przez matkę artysty p. Krystynę Grottgerową, artystyczna deklamacya p. Jadwigi Za-

bielskiej (»Z teki Grottgera« Konopnickiej), wreszcie odegranie na skrzypcach przez p. Kazimierę Petry »Legendy«, Wieniawskiego, zakończyły część muzykalno-deklamacyjną. W drugiej przesunęły się przed oczami widzów wstrząsające żywe obrazy Grottgerowskie: Żałoba, Pobór, Pójdź ze mną w dolinę łez, Pod murami więzienia, Pożegnanie i Powitanie. Każdemu z nich towarzyszył odpowiedni podkład muzyczny i poemat, wygłoszony przez p. Adama Adama. Postacie w żywych obrazach odtworzyły członkinie Koła mieszczanek polskich, panie: Augustynowa, Górska, Kupczyńska, Sołtysowa, Zosinowa, panny: Bieniedzka, Z. Neumanówna, Stef. Ostaszewska i pp. Dunikowski i Epler.

Wieczór Szopenowski w setną rocznicę pierwszego publicznego występu Fryderyka Chopina w Warszawie, odbył się 28. lutego 1918. Rozpoczął go odczyt dr. W. Bełzy, a p. Helena Ottawowa przepięknie odegrała liczne utwory tego niezapomnianego artysty, młodziutka zaś pianistka p. J. Danekówna »Koncert fortepianowy B-dur op. 39«, A, Gyrowetza, grany przed stu laty przez małego Chopina. Za trud wynalezienia tego »Koncertu« i odpisanie go, serdecznie dziękujemy prof. Niewiadomskiemu. Możemy się pochlubić, że Kasyno i Koło lit. art. było jedyną instytucyą w całej Polsce, która o tej rocznicy pamiętała i pamięć jej uczciła publicznym obchodem.

Manifestacyjne zebranie w dzień ogólnego protestu przeciw zawartemu w Brześciu litewskim pokojowi z Ukrainą, odrywającemu Chełmszczyznę i część Podlasia od Królestwa Polskiego, odbyło się w Kasynie i Kole lit. art. dnia 18. lutego 1918, przy udziale zwyż 1000 osób. Zebranie zagaił prezes dr. Vogel, poczem przemawiali prof. dr. Eugeniusz Romer i p. Stefan Komornicki, a red. p. Zygmunt Fryling, imieniem Wydziału Kasyna i Koła lit. art. postawił umotywowany wniosek utworzenia polskiego Biura prasowego, który wraz z rezolucyami dr. Romera jednogłośnie przyjęto. Na zakończenie odśpiewano „Rotę“ Konopnickiej.

Prelekcye i odczyty.

Oprócz prelekcyj, wygłoszonych na wszystkich powyżej wspomnianych pięciu uroczystych zebraniach, jako też dwóch, poświęconych wyłącznie muzyce (p. M. Szwarcówny o „twórczości muzycznej kobiet“ i p. E. Waltera »Dwaj obcy u polskich źródeł natchnienia«), odbyło się jeszcze 10 specyalnych odczytów, a to:

Dwa odczyty o Kościuszce, który wypowiedział prof. dr. Emil Kipa dnia 9 i 11. października 1917, jako przygotowanie do uroczystości Kościuszkowskich.

Trzy odczyty z cyklu „Nasz narodowy stan posiadania na kresach“. Wygłosili je: prof. dr. Jan Czekanowski 15. listopada 1917 o Litwie i Rusi; prof. dr. Stanisław Pawłowski d. 7 grudnia 1917 o polskości Galicyi wschodniej i prof. dr. Eugeniusz Romer dnia 10. stycznia 1918 o kresach pomorskich i pojeziornych. Jak odczyty o Kościuszce miały na celu przypomnienie haseł Kościuszkowskich, tak ten cykl prelekcyj o narodowym stanie naszego posiadania na kresach miał za zadanie wobec grożących nam tam niebezpieczeństw, zapoznanie bliższe naszego społeczeństwa z rozwojem polskości na kresach.

Trzy odczyty na dochód K. B. K., wraz ze składką na ten cel urządzoną przez Kasyno i Koło lit-art. w czasie Opłatka, przysporzyły tej humunitarnej instytucyi kwotę 3000 K. Pierwszą prelekcyę wypowiedział 7. lutego 1918 JE. ks. arcybiskup Józef Teodorowicz na temat »Jeruzalem«, — drugą 14. lutego 1918 prof. dr. Eugeniusz Romer „Szlakiem Polaków przez lądy i morza“, — trzecią 24. kwietnia 1918 JE. Leon hr. Piniński na temat »Problem trwałego pokoju« (z obrad konferencyi w Bernie szwajcarskiem).

Odczyt na dochód Tow. Opieki nad żołnierzem-Polakiem wypowiedział 16. marca 1918 ks. Józef Dziędzielewicz, na temat »U starego wróżbity-eshato-

loga«. Dochód 500 k. przesłaliśmy zarządowi wspomnianego Towarzystwa.

Do rzędu prelekcyj należy wreszcie zaliczyć pogadankę o teatrze, która odbyła się 19. kwietnia 1918 Po wstępnem przemówieniu prezesa dr. Vogla, mówili: prof. Stan. Niewiadomski o zadaniach muzycznych teatru a prof. Ludwik Skoczylas o zadaniach polskiego dramatu i komedyi.

Razem tedy było prelekcyj 17. Zaznaczyć winniśmy, że bezpłatnemi a wartościowemi prelekcyami w sezonie 1916/17 tak bardzo zachęciliśmy członków naszej instytucyi i ich rodziny do brania w nich udziału, że w sezonie 1917/18 zarówno bezpłatne, jak i te, z których dochód z góry przeznaczyliśmy na cele użyteczności publicznej, cieszyły się ogromnem wzięciem. Przeciętnie słuchało ich po 400 osób, a kilka razy po 600 i więcej. Wielce szanownym prelegentom składamy szczerą podziękę.

Koncerty i wieczory muzyczne.

Urządziliśmy ich razem 13 — a to: 6 wieczorów poświęconych wyłącznie muzyce polskiej (22. listopada 1917, 20. grudnia 1917, 17. stycznia 1918, 31. stycznia 1918, 15. marca 1918 i 25. kwietnia 1918). Dalej: koncert z obrazkiem scenicznym Al. hr. Fredry pod tytułem »Koncert« niewystawionym do 15. marca 1918 nigdzie, koncert Tow. muzycznego z fundacyi dr. Malinowskiego (22. lutego 1918), wieczór kobiecej twórczości muzycznej (21. marca 1918), wieczór ballad Löwego (11. kwietnia 1918) i wreszcie produkcye muzyczne na trzech wieczorach uroczystych (Kościuszkowskim, Grottgerowskim i Szopenowskim).

Wykonano w ciągu sezonu przeszło sto utworów następujących 34 kompozytorów polskich: Berson, Chopin, Friedman, Gall, Gawroński, Jarecki, Karłowicz, Kątski, Landowska, Marczewski, Maszyński, Melcer, Minchejmer, Moniuszko, Niewiadomski, Noskowski, Obtułowiczówna, Paderewski, Popławski, Różycki, Rutkowski, Sarnecka, Stojow-

ski, Statkowski, Świerzyński, Szopski, Szymanowska, Szymanowski, Walewski, Walter, Wiehler, Wielhorski, Wieniawski, Zarębmbski, Żeleński; wiele utworów wykonano w ogóle po raz pierwszy.

W wieczorach tych wzięli udział następujący wykonawcy: pp. J. Dagmar (śpiewaczka), Z. Haniszewska (pianistka), prof. St. Głowacki (pianista), A. Głowacki (śpiewak), J. Illasiewiczówna (pianistka), M. Kowalska (śpiewaczka), W. Kaczmar (śpiewak), St. Lipanowicz (śpiewak), E. Landowski (skrzypek), N. Löwenhof-Kwiecińska (pianistka), St. Markiewicz (śpiewak), Stef. Marynowiczówna (śpiewaczka), M. Markusówna (skrzypaczka), Fr. Neuhauser (pianista), H. Ottawowa (pianistka), M. Ottówna (śpiewaczka), K. Pfauowa (śpiewaczka), M. Petry-Stankiewiczowa (pianistka), Kaz. Petryówna (skrzypaczka), dr. Łucyan Prus (śpiewak), Ada Sari-Szajerówna (śpiewaczka), Lina Sieradzka (śpiewaczka), Zofia Tarnawska (śpiewaczka), S. Tarnawski (śpiewak), M. Trusiówna (skrzypaczka), E. Wolfsthalówna i M. Wolfsthal (skrzypacy), A. Wolfsthal (wiolonczelista) i J. Zadrzycka (pianistka). Akompaniament spoczywał przeważnie w rękach p. Wandy Kowalskiej, kierował częścią artystyczną koncertów prof. Stan. Głowacki.

Wszystkim wyżej wymienionym artystkom i artystom, a także pp. Ranglowi, dyrygentowi »Echa«, dr. Z. Szczepańskiemu za kierownietwo chórem „Lutni", a również p. Władysławowi Floryańskiemu za kierownictwo artystyczne w urządzeniu żywych obrazów Grottgerowskich i dr. J. Kollerowi wyrażamy na tem miejscu serdeczną podziękę.

Przy urządzaniu wieczorów muzycznych mieliśmy trojaki cel na oku. W pierwszym rzędzie zależało nam na tem, aby członkom Kasyna i Koła lit. art., względnie ich rodzinom dać możność usłyszenia dobrej muzyki w zamkniętem kole klubowem, za nieznaczną opłatą na koszta urządzenia. Cel ten osiągnięto, gdyż frekwencya wieczorów była zadowalającą. Z początku zachowywali członkowie pewną rezerwę, pierwsze dwa wieczory nie były wysprze-

dane, ale gdy się przekonali, że nie łudzono ich próżnemi obietnicami, wypełniali salę niejednokrotnie po brzegi i do końca sezonu na wszystkie wieczory uczęszczali chętnie. Mamy nadzieję, że w przyszłym sezonie zainteresowanie muzyką jeszcze się wzmoże. Drugim celem tych wieczorów było umożliwienie przyjścia do głosu kompozytorom polskim i muzyce polskiej. W powodzi koncertów wirtuozowskich, zalewającej Lwów mimo wojny, mało jest miejsca na muzykę polską. Zagraniczni wirtuozi uważają, że wykonaniem jednego lub drugiego utworu Chopina czynią zadość obowiązkowi swemu wobec polskiej sztuki i polskiej publiczności, albo też orkiestra pozakrajowa musiała odstąpić od zamiaru grania utworu polskiego, ponieważ nie było materyału nutowego a stosunki wojenne nie pozwoliły się o niego w czas wystarać,— skutkiem czego cały legion kompozytorów polskich i ich cenny dorobek artystyczny pokrywa coraz grubsza warstwa pyłu zapomnienia. Staraliśmy się temu opłakanemu stanowi rzeczy w miarę sił naszych zaradzić. W urządzonych przez nas wieczorach wykonano przeszło sto utworów 34 kompozytorów polskich. Trzecim wreszcie naszym celem, którym kierowaliśmy się przy urządzaniu tych wieczorów, było danie możności artystkom i artystom lwowskim wystąpienia w sali zapełnionej wdzięczną i życzliwą publicznością, nieskarotowaną na cel dobroczynny, ani niezwabioną bębnem reklamy, ale chcącą naprawdę słuchać muzyki dla samej muzyki. Artystkom tym i artystom umożliwiliśmy występy, odejmując im ryzyko i troskę o najem sali, reklamy, bilety i t. d., a wreszcie młodym talentom umożliwiliśmy w ten sposób danie poznania się szerszej, inteligentnej publiczności.

Że wszystkie te cele, które przy urządzaniu wieczorów muzycznych postawiliśmy sobie za zadanie, zostały osiągnięte, zawdzięczać należy wytrwałej, rozumnej pracy członka Wydziału prof. Stan. Głowackiego, któremu na tem miejscu składamy publiczną, gorącą podziękę.

Zebrania towarzyskie i podwieczorki.

W niedzielę 23. grudnia 1917 urządziliśmy wspólny Opłatek. Do stołów ustawionych w dużej sali zasiadło przeszło 150 członków. Szereg przemówień rozpoczął prezes dr. Vogel, poczem mówili red. Michał Rollé, rektor L. Syroczyński i ks. Jeżewicz. Orkiestra wojskowa na galeryi i kolędy, śpiewane przez członków pod batutą dr. Czernego a przy akompaniamencie prof. St. Głowackiego, mile wypełniły czas do północy, poczem zebrani przeszli do górnych salonów, gdzie przy śpiewie zabawiano się do 2. w nocy.

Wieczór Sylwestrowy 31. grudnia zgromadził w Kasynie i Kole lit-art. tłumy. Obie sale na dole i wszystkie salony na górze zapełniły się mnóstwem fraków i toalet jedwabnych. Operetka Offenbacha „Wesele przy latarniach" w wykonaniu pp. Anny Csalówny, Bron. Lutomierskiej, Heleny Niwińskiej i p. Łuczyńskiego pod wytrawną reżyseryą p. Kliszewskiej, z towarzyszeniem orkiestry pod batutą prof. Slawiczka, zyskała ogólne uznanie. Na resztę programu złożyły się produkcye wokalne pp. Krobickiej, Ożegalskiej i Freschla, jako też nastrojowe deklamacye warszawskiej artystki p. Kuczabińskiej. O północy artystka teatru p. Werniczówna na zakończenie programu wygłosiła wiersz St. Wasylewskiego »W noc Sylwestrową«, napisany specyalnie dla Kasyna i Koła lit-art. Dalszą gawędę towarzyską i pobyt zebranym uprzyjemniały dźwięki orkiestry na dużej sali a kwartet smyczkowy w górnych salonach.

Koncert spacerowy przy bardzo licznym udziale członków i ich rodzin odbył się w niedzielę 13. stycznia 1918. Podobnież licznym udziałem cieszyła się herbatka pokolacyjna przy muzyce i śpiewie, urządzona dnia 21. kwietnia 1918 na zakończenie sezonu.

Dwanaście podwieczorków przy muzyce i śpiewie, urządzanych w niedzielę popołudniu, stale zapełniało dużą salę a niekiedy i na małej potrzeba było

ustawiać stoliki. Produkcye kwartetu muzyki wojskowej a zwłaszcza popisy uczniów i uczenic lwowskich szkół śpiewu (w tym sezonie głównie p. Zofii Kozłowskiej i p. Dianiego) budziły ogólne zainteresowanie. Występy te, mające na celu oswojenie debiutantów z estradą koncertową, przyjmowali zebrani nader życzliwie, co należy przypisać temu, że zazwyczaj wspomniane produkcye zbliżały się do poziomu wysoce artystycznego.

Działalność Wydziału na polu administracyjnem.

Na poprzednich stronicach przedstawiliśmy, że dzięki przestrzeganiu, iż instytucya nasza, jakkolwiek jest apolityczną, to jednak ma charakter wyłącznie polski, — dzięki obficie płynącej ze strony Wydziału inicyatywie i gorliwemu dążeniu, aby urządzane przez nas zebrania miały przeważnie cel ideowy a wszystkie były zawsze osłonięte powagą dobrego smaku i wyższej dla sfer inteligentnych rozrywki, osiągnęliśmy na polu naszej działalności kulturalnej, pożądany skutek. Nasze zebrania, prelekcye i koncerty cieszyły się stałem powodzeniem a wymownym tego dowodem jest, że mimo, iż na 40 urządzonych zebrań, jakkolwiek 20 było dla naszych członków i ich rodzin zupełnie bezpłatnych, 5 z przeznaczeniem z góry dochodu na cele publiczne (przyniosły 3.300 K.) a jedynie 15 za nieznaczną opłatą, to jednak mieliśmy z nich czystego dochodu przeszło 3000 kor., co umożliwiło nam spełnienie dzieł humanitarnych, jako też poparcie celów pokrewnych naszej instytucyi.

Również i na polu administracyjnej działalności możemy się pochlubić sukcesami.

Administracya nasza była zapobiegliwą i przewidującą. Zakupiliśmy węgiel wcześnie, po cenie niewygórowanej; podobnie zaopatrzyliśmy się w większą ilość innych rzeczy niezbędnych, aby starczyły nam na czas dłuższy, a wykazany dochód z kart powstał głównie dlatego, że zakupiliśmy je wcześnie, gdy ceny ich od obecnych były o sto procent niższe. Pomyślnie, ugodowo rozwiązaliśmy stosunek służebnościowy, zahipotekowany na naszej realności, a za-

warty w roku 1912 przez Kasyno miejskie z właścicielem sąsiedniej parceli od ul. Bourlarda, śp. Köhlerem. Prawo, tym kontraktem nabyte w czasie zamierzonej przebudowy Kasyna miej., zatrzymaliśmy i nadal, co da nam w przyszłości swobodę ruchów, a zamiast opłacania rocznie po 350 k., zapłaciliśmy ryczałt 2000 k., wliczając w tę kwotę i zaległe za cztery lata (od 1914 do 1917) opłaty roczne po 350 k. Z r. 1915 ustał także dla nas dawniej zaintabulowany obowiązek płacenia rocznie po 350 złr. do funduszu im. Malinowskiego i zażądaliśmy wykreślenia z hipoteki tej pozycyi podobnie, jak i poprzednio wspomnianej — tak, że obecnie na realności naszej ciążą jedynie cztery pożyczki galic. Banku krajowego, które po zapłaceniu zaległych rat, wynoszących przeszło 45.000 k., będą przedstawiały razem dług 153.000 k. Zresztą tabula nasza zupełnie czysta.

Na zapłacenie zaległych rat (45.000 k.) i zaległych należytości skarbowych (około 5.000 k.), jako też na cele inwestycyjne (60.000 k.) zamierzamy zaciągnąć w gal. wojennym Zakładzie kredytowym pożyczkę 110.000 k. i odnośny wniosek przedkładamy Walnemu Zgromadzeniu do uchwały. Kwota 60.000 k. na cele inwestycyjne wraz z zapasem gotówki, jaki posiadamy i jaki jeszcze do wiosny roku przyszłego będziemy mogli złożyć, wyniesie przeszło 100.000 kor. Zamierzamy je zużyć na dobudowanie sali jadalnej od podwórza, któraby przylegała do małej sali balowej, względnie na częściowe pokrycie kosztów wzniesienia drugiego piętra na gmachu frontowym. Wydział odbył już w tym kierunku konferencye z komisyą techniczną i powierzył opracowanie odnośnych planów p. inż. Stanisławowi Piotrowskiemu. Naturalnie, gdy rzecz będzie dojrzałą, zwołane zostanie nadzwyczajne Walne Zgromadzenie, któremu plany i wnioski przedłożymy do zatwierdzenia. Dziś ograniczamy się do ogólnego jedynie zaznaczenia tej sprawy dla uzyskania od Walnego Zgromadzenia upoważnienia do zaciągnięcia zamierzonej pożyczki 110.000 k. w gal. miejskim Wojennym Zakładzie kredytowym.

W lecie 1917 poczyniliśmy liczne pomniejsze adaptacye naszego gmachu, kosztem przeszło 6000 k. W szczególności odnowiliśmy westybul, wytapetowaliśmy na nowo sufity w górnych salach a tapety ścian odczyściliśmy. Również naprawiono ubikacye kuchenne i je wybielono. W tym roku ograniczymy się do napraw i utrzymania w dalszym ciągu czystości w kuchni, do drobnych ale niezbędnych odnowień sali balowej, jako też wobec niezwykle dużego wzrostu liczby członków, do poczynienia niektórych zmian w tak zwanej cukierni, aby mogła ona zostać na stałe przyłączoną do sal górnych i służyć do codziennego użytku także w zimie.

Restauracya nasza, stała się w ciągu ostatniego roku największą we Lwowie jadłodajnią. Do objadu u nas zasiada codziennie przeszło 120 członków a kolacyj wydaje się około 180. Skutkiem tego masowego korzystania naszych członków z restauracyi, jako też co raz bardziej zwiększających się trudności aprowizacyjnych, musieliśmy przypomnieć przepisy § 17 i 18 statutu, że wstęp do sal klubowych, a więc i jadalnej, dozwolony jest wyłącznie członkom a jako goście mogą być wprowadzani na czas jedynie krótki tylko osoby stale we Lwowie niezamieszkałe. Aby jednak umożliwić członkom przychodzenie od czasu do czasu z rodzinami na obiad lub kolacyę, oddaliśmy na cele objadowe dwa pokoje, mające osobne wejście a służące do popołudniowych pogadanek,—wieczorem zaś dozwoliliśmy wstępu do sali jadalnej i rodzinom członków, po godz. 1/210 wieczorem w te dnie, w których przez nas są urządzane zebrania w sali dużej. Daliśmy tem dowód, że pragniemy jak najdalej iść w ułatwieniach dla rodzin członków, równocześnie nie zapoznając wygód samych członków, o które dbać jesteśmy obowiązani.

Dla wygody członków zaabonowaliśmy do końca czerwca br. lożę pierwszego piętra w teatrze Z powodu, że niedoboru z tego tytułu dotychczas nie ma a poparcie umiastowanego teatru jest poniekąd naszym statutowym obo-

wiązkiem, przeto w podobny układ z dyrekcyą teatru wejdziemy i na sezon najbliższy.

Komisya, wybrana przez Wydział, dla zbadania prowadzenia naszej książkowości, podała nam wskazówki, mające na cele uproszczenie buchalteryi. Zastosowaliśmy się do nich już od stycznia 1918 a wniosek jej, aby rok administracyjny nie był zgodnym z kalendarzowym, ale rozpoczynał się 1. lipca a kończył 30. czerwca, przedkładamy Walnemu zgrom., jako zmianę § 36 stat., do uchwalenia.

Wniosek powiększenia liczby członków Wydziału uzasadniamy wzmożoną ilością pracy, jaka cięży na zarządzie instytucyi, która tak bardzo się rozrosła — a wniosek podwyższenia wpisowego drożyzną rzeczy, które niebawem będziemy musieli zakupić, urządzenie bowiem nasze nie jest wystarczającem dla liczby członków, przekraczającej 700.

Fundusz na cele wdów i sierót po literatach i artystach, zebrany przez b. Koło literacko-artystyczne, a wynoszący dziś już około 11.000 k., złożonych na winkulowanej książeczce gal. Kasy Oszczędności, postanowiliśmy dalej kapitalizować i utworzyć z niego fundacyę dopiero po zakończonej wojnie światowej i powrocie normalnych stosunków.

Kończymy nasze sprawozdanie zaznaczeniem, że jakkolwiek dokładaliśmy wszelkich starań ku rozwojowi Kasyna i Koła lit-art. i w wielu kierunkach zamiary nasze uwieńczone zostały pomyślnym skutkiem, to jednak w całej pełni świadomi jesteśmy, że tylko część pracy spełniona i dużo jeszcze potrzeba wysiłków, aby z zadowoleniem i spokojem można było spoglądać w przyszłość.

Bilans majątku Kasyna i Koła literacko-artystycznego z końcem grudnia 1917.

Stan czynny:

1. Zapas kas. z końcem grudnia 1917 r.	14.248	K. 07	h.
2. Zaległe wkładki i wpisowe	1.828	„ —	„
3. Wartość inwentarza Kasyna i Koła lit art.	43.357	„ —	„
4. „ biblioteki	6.643	„ —	„
5. „ realności własnej	175.594	„ 59	„
Razem	241.670	K. 66	h.

Stan bierny:

1. Kapitał dłużny w Banku krajowym	165.913	K. 61	h.
2. Raty zaległe i prowizya zwłoki	37.029	„ 45	„
3. Zaległe podatki rządowe, gminne i ekwiwalent	4.966	„ —	„
4. Prywatne zobowiązania	2.744	„ 80	„
5. Przyjęte zobowiązania Koła liter. art.	9.000	„ —	„
6. Listy dłużne	19.412	„ 80	„
7. Fundacya im. Dr. J. Malinowskiego	2 604	„ —	„
Razem	241.670	„ 66	„

Z wydziału Kasyna i Koła literacko-artystycznego:

Włodzimierz Reindl
skarbnik

Stanisław Kamieński
gospodarz.

Przez komitet Rewidentów sprawdzono i za rzetelne uznano:

Franciszek Garczyński

Roman Łoziński

Członkowie honorowi b. Kasyna miejskiego:

Dr. Dylewski Jan
Dr. Orski Włodzimierz
Dr. Pomianowski Aleksander

Członkowie honorowi b. Koła literacko-artystycznego:

Dr. Ludwik Kubala
Paderewski Józef
Dr. Wereszczyński Józef

Członkowie honorowi Kasyna i Koła lit. art.

† Dr. Tadeusz Rutowski

Członkowie zwyczajni Kasyna i Koła literacko-artystycz.:

Dr. Abraham Władysław
Abrysowski Julian
Dr. Adam Ernest
Adamiak Tytus
Agopsowicz Antoni
Agopsowicz Kajetan
Dr. Agopsowicz Kazimierz
Agopsowicz Mieczysław
Alexandrowicz Stanisław
Ambros de Rechtenberg Alfred
Dr. Anczyc Stanisław
Dr. Andruszewski Mieczysław
Augustak Jan

Baczyński Roman
Dr, Badecki Karol
Badeni hr. Stanisław
† Bal Stanisław
Balasits August
Dr. Bandrowski Franciszek
Dr. Barącz Roman
Dr. Barański Maryan
Dr. Bartel Eugeniusz
† Barth Mieczysław
Bastgen Bruno
Dr. Battaglia Roger
Dr. Batycki Stanisław
Dr. Bednarski Adam
† Dr. Berezowski Kazimierz
Berezowski Ksawery
Dr. Berger Jan
† Berson Maryan
Bialikiewicz Józef
Biechoński Wojciech
Biedermann Adam
Biedermann Juliusz
Bielesz Józef
Dr. Bieliński Stanisław
Bielski Wiktor
Bieniedzki Aleksander

Dr. Bieńkowski Bogumił
Biesiadecki Franciszek
Biliński Franciszek
Dr Binder Kazimierz
Dr. Birkenmaier Juliusz
Bisanz Gustaw
Bischof Artur
Blaim Władysław
Blażek Adam
Błażek Kazimierz
Błażowski br. Edward
Ks. Błotnicki Franciszek
Blum Fryderyk
Bobrzyński Tadeusz
Bodnar Jan
Bogdanowicz Aleksander
Bogusz Michał
Bojarski Władysław
Borkowski Kazimierz
Borkowski Oktaw
Borzemski Antoni
Dr. Bossowski Franciszek
Dr. Boziewicz Maryan
Brąglewicz Leopold
Brandys Józcf
Bratkowski Leon
Dr. Brejter Rudolf
Broniewski Alfred
Brunicki bar. Zdzisław
Bryl Jan
Dr. Brzeski Jan
Bujak Jan
Bukowski hr. Eustachy
Bzowski Cypryan

Chaszczyński Józef
Chlamtacz Jan
Chmieliński Józef
Chmurowicz Teofil
Dr. Chrzanowski Wiesław
Chrząszczewski Seweryn
Chrząszczyński Felicyan
Cieński Stanisław
Dr. Cieszyński Antoni
Dr. Csala Paweł
Cybulski Julian
Czajkowski Leszek
Czapelski Tadeusz
Czermak Edward
Czermak Karol
Czernecki Józef
Dr. Czernecki Wincenty
Dr. Czerny Karol
Czownicki Wojciech

Daniec Stanisław
Ks. Dawidowicz Bogdan
Dr. Dawidowicz Emil
Dr. Dębicki Klemens
Dębicki Tadeusz
Dr. Denizot Alfred
Deryng Władysław
Diani August
Dissel Franciszek
Dr. Dobiecki Stanisław
Dobrowolski Edwin
Dobrzański Władysław
Dobrzelewski Tadeusz
Dolnicki Julian
Drak Juliusz
Drexler Ignacy
Drochocki Mieczysław

Dujanowicz Teofil
Dulewski Stanisław
Dunka de Sajo Leon
Dunka de Sajo Władysław
Dydyński Michał
Dzieślewski Waleryan
Dziewoński Maryan
Dr. Dziubański Piotr
Dr. Dziubczyński Franciszek
Dr. Dziurzyński Eugeniusz

Elster Edmund
Dr. Ernst Marcin
† Eulenfeld Bolesław

Dr. Faliszewski Adam
Fiedler Tadeusz
Flecbner Gustaw
Dr. Flis Kazimierz
Frank Wincenty
Dr. Franke Maryan
Frankowski Aleksander
Frankowski Roman
Friedberg Eugeniusz
Fryling Józef
Fryling Zygmunt
Fuchsa Maryan

Gajewski Marceli
Garczyński Franciszek
† Garlicki Jan
Gąsiorowski Kazimierz
Dr. Gąsiorowski Napoleon
Gawecki Władysław
Gawlikowski Józef
Gawroński Wilhelm
Georgeon Józef
Giegużyński Zygmunt
Gerzejowski Kazimierz
† Girtler Kleborn Jan
Giusel Mikołaj
Dr. Glaser Ludwik
Dr. Gluziński Antoni
Dr. Gluziński Lesław
Dr. Gluziński Tadeusz
Głowacki Stanisław
Gniewosz Władysław
Gnoiński Jan
Dr. Godlewski Włodzimierz
Gołaszewski Napoleon
Dr. Gołogórski Eugeniusz
Dr. Gorecki Tadeusz
Gorycki Stanisław
Grabowski Adam
Dr. Grabowski Łucyan
Grabowski Władysław
Granowski Karol
Grek Bruno
Dr. Grek Michał
Groblewski Zygmunt
Grodki Antoni
Dr. Gromnicki Feliks
Dr. Grzesik Stanisław
Dr. Grzeszczuk Władysław
Dr. Gubrynowicz Bronisław
Gubrynowicz Kazimierz
Gumowski Józef
† Güttler Ferdynand

Halski Walenty
Hałaciński Zygmunt
Hamerski Maryan

Dr. Hamerski Wiktor
Harasimowicz Marceli
Dr. Hardt Stanisław
Haszlakiewicz Henryk
Hauser Edward
Hawel Jan
Heck Waleryan
Heldenburg Józef
Heller Stefan
Hemerling Kazimierz
Hermanowicz Edward
Hilbricht Stanisław
Hingler Emil
Hoffman Bolesław
Dr. Hojnacki Władysław
Hordyński Eugeniusz
Dr. Hordyński Zdzisław
Hoszowski Karol
Dr. Hubicki Emil

Dr. Ihnatowicz Kazimierz

Dr. Jabłoński Włodzimierz
Dr. Jaglarz Franciszek
Jagusiński Eugeniusz
Dr. Jakubowski Karol
Jamrógiewicz Zygmunt
Janisch Ludwik
Dr. Janiszewski Tadeusz
Janko Kazimierz
Janko Stefan
Jankowski Kazimierz
Dr. Jankowski Wiktor
Janowski Stanisław
Januszkiewicz Roman
Jarocki Władysław
Jarosiewicz Kazimierz
Jarra Wacław
Jasiński Karol
Dr. Jasiński Zygmunt
Jaszek Czesław
† Jaworski Bazyli
Jaworski Roman
Jełowicki Szczęsny
Jełowicki Wacław
Jezierski Julian
ks. Dr. Jeżewicz Władysław
ks. Dr. Jougan Alojzy
Dr. Jurasz Antoni
Jurystowski Edmund

Dr. Kamieński Edmund
Kamieński Franciszek
Kamieński Stanisław
Dr. Kapuściński Leonard
Karczewski Witold
Dr. Kasprowicz Jan
† Kasprzycki Antoni
Dr. Kasprzycki Tadeusz
Katoliński Julian
Kawecki Zdzisław
Kędzierski Józef
Kędzierski Kazimierz
Kędzierski Zygmunt
Kępiński Zygmunt
Dr. Kicki Tytus
Kielawa Stanisław
Kieszkowski Stanisław
Dr. Kikinger Edward
Kikinger Henryk
Kintzl Kazimierz
Kistryn Mieczysław

Klimkiewicz Andrzej
Dr. Kling Kazimierz
Kmicikiewicz Włodzimierz
Koberwein Józef
Kobielusz Tomasz
Koczyndyk Kazimierz
† Kobylański Kazimierz
Dr. Kolischer Leon
Komar Roman Emil
† Komarnicki Mieczysław
Komornicki Bronisław
Komornicki Stefan
Konarski Jerzy
Dr. Koncewski Stanisław
Kopaczyński Stanisław
Kościcki Artur
Kościelecki Adam
Kosmólski Łucyan
Kossak Stefan
Dr. Kossowicz Tadeusz
Kövess Aleksander
Kowalski Gabryel
Dr. Kozioradzki Józef
Dr. Koźmiński Stanisław
Dr. inżynier Krauze br. Jan
Krechowiecki Adam
Kremer Stanisław
Kretowicz Paweł
Krogulski Seweryn
Dr. Krokowski Stanisław
Dr. Krókowski Stanisław
Królikowski Stanisław
Krug Emil
Kruszelnicki Mieczysław
Kruszelnicki Stanisław
Dr. Kruszyński Władysław
Krzeczunowicz Aleksander
Krzysiak Roman
Krzyształowicz Adam
Krzysztofowicz Bogdan
Krzysztofowicz Eugeniusz
Krzysztofowicz Krzysztof
Krzyżanowski Maryan
Kucharski Władysław
Kuczyński Maryan
Dr. Kudelka Tadeusz
Dr. Kulczycki Zygmunt
Dr. Kulikowski Wiktor
Kułakowski Stanisław
Kunstmann Zygmunt
Kurczyński Zygmunt
Dr. Kuryłowicz Juliusz
Kuziński Stanisław
Dr. Kwiatkiewicz Stanisław
Kwiatkowski Wacław
Kwintowski Ludwik

Lachner Fryderyk
ks. Lagosz Kazimierz
Lambert Stanisław
Lang Zygmunt
Dr. Lecewicz Bolesław
Lekczyński Czesław
Lekczyński Łucyan
Dr. Lenartowicz Kazimierz
Lenczowski Stanisław
Lewakowski Zygmunt
Lewicki Bolesław
Lewicki Roman
Dr. Lewicki Stanisław
Lewicki Wiktor
Liedl Karol

Limanowski Albin
Dr. Linde Maryan
Dr. Liptay Maksymilian
Dr. Lisiewicz Zygmunt
Liske Antoni
Litwinowicz Aleksander
Litwinowicz Konrad
Dr. Litwinowicz Orest
Loebl br. Tadeusz
Loegler Wincenty
Dr. Longchamps Bogusław
Longschamps Mieczysław
Dr. Löwenstein Natan
Lubieniecki Kazimierz
Ludwig Jan
Lukas Adam
Lukas Antoni
Dr. Lukas Tadeusz

Dr. Łaba Władysław
Dr. Łącki Benedykt
Łaski Kazimierz
Łomnicki Antoni
Dr. Łoziński August
Łoziński Konrad
Łoziński Roman
Dr. Łuczkiewicz Tadeusz

Maciejowski Maryan
Macieliński Mikołaj
Madeyski Jan
Madeyski Witołd
Dr. Majerski Aleksander
Dr. Majewski Adam
Majewski Daniel
Dr. Małaczyński Aleksander
Mamczyński Adam
Dr. Mańkowski Tadeusz
Marcinkiewicz Roman
Dr. Markowski Zygmunt
† Dr. Mars Antoni
Mars Jan
Matauszek Juliusz
Matkowski Jan
Maykowski Stanisław
Mazanowski Aleksander
Melbechowski Aleksander
Dr. Merunowicz Feliks
Dr. Michalewski Bronisław
Mięsowicz Władysław
Mikuszewski Jan
Miłkowski Karol
Milski Aleksander
Minasiewicz Antoni
Mindowicz Władysław
Minkiewicz Witołd
Misiągiewicz Aleksander
Misterka Albin
Mochnacki Karol
Dr. Mochnacki Włodzimierz
Mokrzycki Antoni
Morwitz Karol
Mosch Ryszard
Mościcki Ignacy
Motylewski Stanisław
Mromliński Wincenty
Dr. Müller Antoni
Müller Artur

Nahlik Edward
Nartowski Antoni
Narzymski Stefan

Nawrocki Józef
Nawrocki Leon
Nechay Ernest
Dr. Negrusz Roman
Dr. Nieduszyński Czesław
Niegosz Hieronim
Niemczynowski Jerzy
Niemczynowski Stefan
Dr. Niementowski Janusz
Niemojowski Stefan
Niesiołowski Jan
Dr. Niewiadomski Franciszek
Niewiadomski Jan
Niewiadomski Juwenal
Nitarski Aleksander
Dr. Nittmann Karol
Niwicki Władysław
Dr. Notz Juliusz
Nowacki Jan
Nowak Wawrzyniec
Nowicki Franciszek
Noworyta Jan
Dr. Nowosielecki Jerzy
Nowosielski Michał
Nyiry Adolf

Dr. Obmiński Ksawery
Dr. Obmiński Stanisław
Dr. Obmiński Tadeusz
Dr. Odzierzyński Tadeusz
Dr. Ohanowicz Alfred
Olexiński Stanisław
Olsz Modest
Dr. Olszewski Stanisław
Dr. Olszewski Witold
Dr. Opieński Jan
Dr. Opolski Jan
Oppenauer Korneli
Orzechowski Tadeusz
Orzechowski Zbigniew
Orzelski Feliks
Orzelski Juliusz
Osiadacz Wiktor
Ostrowski Aleksander
Ostrowski Bolesław
Dr. Osuchowski Wiktor

Padewski Józef
Pajączkowski Karol
Paluchowski Stanisław
Panek Piotr
Dr. Papée Jan
Pawluć Bolesław
Pawłowski Antoni
Pawłowski Adolf
Pawłowski Zygmunt
Paykart Bolesław
Pelczarski Henryk
Pelczarski Jan
Peszkowski Karol
Peszkowski Karol
Dr. Petelenz Karol
Petyniak Sanecki Kazimierz
Philipp Edmund
Piątkiewicz Kazimierz
Pieniążek Jarosław
Pietsch Edward
Piątkowski Piotr
† Pilewski Karol
Piórkiewicz Józef
Piotrowski Kazimierz
Piotrowski Oskar

Piotrowski Stanisław
Pirgo Michał
Dr. Pisarski Feliks
Dr. Pisek Wilhelm
Piszczkowski Zygmunt
Piwoński Emil
Pizar Władysław
Dr. Platowski Stanisław
Dr. Płażek Feliks
Dr. Podlewski Kazimierz
† Podoski Aleksander
Podwyszyński Adolf
Pokiziak Edmund
Dr. Pokorny Bruno
Pollo Włodzimierz
Polt Rudolf
Połoniecki Bernard
Dr. Pomianowski Aleksander
Pomiankowski Zygmunt
Dr. Pomianowski Józef
Ponicki Franciszek
Popiel Sulima Zygmunt
Dr. Porębowicz Edward
Postępski Edmund
Potworowski Henryk
Powidzki Kazimierz
Poźniak Alfred
Poźniak Zygmunt
Dr. Próchnicki Zdzisław
Przestrzelski Michał
Przybylski Stanisław
Przybyłowicz Józef
Dr. Przygodzki Janusz
Przyłuski Stanisław
Dr. Puzyna Józef

Dr. Quest Rudolf

Dr. Raczyński Jan
Dr. Rappé Wilhelm
Rayski Albin
Reindl Włodzimierz
Reiner Juliusz
Dr Reinlender Józef
Dr. Rencki Roman
Ricci Leon
Rieger Stefan
Dr. Rodakiewicz August
Dr. Roehr Ludwik
Rollé Michał
Romanowski Jan
Romaszkan Artur
Dr. Romer Eugeniusz
Dr. Rosinkiewicz Jerzy
Rotarski Stefan
Dr. Rozner Ignacy
Rozumkiewicz Józef
Rozwadowski Antoni
Rozwadowski Zygmunt
Rożański Adam
Rożański Bronisław
Różecki Roman
Różecki Stefan
Dr. Rucker Jan
Rudnicki Zygmunt
Dr. Ruebenbauer Henryk
† Rump Fryderyk
Dr. Runge Stanisław
Ruszczyński Gwido
Rybczyński Mieczysław
Rybicki Tadeusz
Rybkowski Tadeusz

Sabatowski Antoni
Sawicki Karol
Schätzel de Merrhausen Włodzimierz
Dr. Schellenberg Leopold
Schmidt Władysław
Schnajder Antoni
Schneider Adam
Dr. Schreiber Witołd
Schwartz Antoni
Dr. Schwarz Hugo
Sędzimir Kazimierz
Semilski Władysław
Dr. Serbeński Waleryan
Seyfarth Gustaw
Dr. Seyfarth Ludwik
Siarkiewicz Kazimierz
Dr. Siciński Jerzy
Dr. Siemiątkowski Feliks
Dr. Sieradzki Włodzimierz
Skąpski Władysław
Skarbiński Edmund
Skoczylas Ludwik
Dr. Skracha Stanisław
Skrochowski Feliks
Skwarczyński Władysław
Skwirzyński Mieczysław
Sładowski Leszek
Sławiński Stanisław
Słotwiński Bronisław
Słowikowski Kazimierz
Słuszkiewicz Roman
Dr. Słuszkiewicz Zdzisław
Smutny Jan
Sobiński Stanisław
Dr. Sobolewski Tadeusz
Sochor August
Sokol Kazimierz
Sokołowski Stanisław
Sołtyński Gustaw
Sopuch Reiner
Sośniak Tadeusz
Sosnowski Józef
Sozański Michał
† Spędakowski Antoni
Spett Jakób
Dr. Srokowski Adam
† Dr. Srokowski Teofil
Stachiewicz Ludwik
Dr. Stahl Leonard
Starck Karol
Stefanowski Bohdan
Stobiecki Józef
Dr. Stefko Kamil
Dr. Stenzel Edward
Dr. Stenzel Stefan
Stelzer Karol
Dr. Stesłowicz Władysław
Strzelecki Aleksander
Suchanek Fryderyk
Suchowiak Lech
Dr. Świątkiewicz Michał
† Świerczewski Erazm
Świerczewski, Henryk
Dr. Świsterski Piotr
Swoboda Eugeniusz
Sym Antoni
Syniewski Wiktor
Syroczyński Leon
Szaynok Władysław
Szaynowski Maryan
Szczepański Kazimierz

Dr. Szczepański Zdzisław
Dr. Szczudłowski Kazimierz
Dr. Szeliga Mieczysław
Dr. Szenk Mieczysław
Szulakiewicz Zygmunt
Szulc Bronisław
† Szulc Przemysław
Szydłowski Antoni
Szydłowski Edward
Szymański Władysław

Tarnawski Stanisław
Tarnawski Wiktor
Teodorowicz Adam
Teodorowicz Feliks
Teppa Michał
Dr. Terenkoczy Leopold
Terenkoczy Władysław
Theodorowicz Jan
Theodorowicz Stanisław
Tołłoczko Edward
Dr. Tołłoczko Stanisław
Dr. Tomanek Franciszek
Dr. Tomaszewski Adam
Tomaszewski Józef
Tomicki Józef
Torosiewicz Klemens
Toth Dyonizy
Towarnicki Jan
Traciłowski Jan
Traczewski Witold
Trauczyński Edward
Trusz Juliusz
Tucki Mieczysław
Dr. Tucki Włodzimierz
Turasiewicz Emil
Turnau Jerzy
Turski Maryan
Turteltaub Juliusz
Dr. Turteltaub Wilhelm
Turyczyn Adam
Dr. Twardowski Kazimierz
Tyszkowski Stanisław

Ulejski Stanisław

Dr. Vogel Aleksander
Völpel Eugeniusz
Völpel Roman

Dr. Wachtel Antoni
Waligórski Stanisław
Dr. Wałukiewicz Bronisław
Warchałowski Zdzisław
Dr. Wartenberg Mścisław
Wasilkowski Władysław
Wassung Jan
Wassung Tadeusz
Dr. Węckowski Stanisław
Węgrzynowski Władysław
Dr. Węgrzyński Jan
Dr. Weigel Kasper
Dr. Weinfeld Ignacy
Weiss Adolf
Weksler Antoni
Dr. Weksler Emil
Dr. Wereszczyński Antoni
Dr. Weyberg Zygmunt
Dr. Wiczkowski Józef
Wierzbiański Zbigniew
Wierzbicki Aleksander
Wierzbowski Stanisław

Wierzchowski Michał
Wilczek Ludwik
Wilczek Seweryn
Dr. Wilczyński Stanisław
Wilusz Stanisław
Winiarz Ludwik
Winkler Maksymilian
Winnicki Bronisław
Dr. Wiśniowski Tadeusz
Wittemberski Bolesław
Włodzimirski Walery
Wojcicki Mieczysław
Wolański Maryan
Wolański Witold
Wopaterni Ryszard
Woycicki Władysław
Dr. Wróblewski Józef
Wroński Jan
Wurst Stanisław
Wyganowski Bronisław
Wygoda Benedykt
Wyleżyński Konrad
Dr. Wysoczański Bronisław
Dr. Wytrwał Mieczysław

Zachariasiewicz Stanisław
Zajączkowski Bolesław
Zajączkowski Leszek
Zajączkowski Tadeusz
Dr. Zakrzewski Józef
Dr. Zakrzewski Konstanty
Dr. Zakrzewski Stanisław
Dr. Zakrzewski Tadeusz
Dr. Zaleski Eugeniusz
Zaleski Saryusz Ksawery
Dr. Zalewski Teofil
Zaremba Czesław
Dr. Zarewicz Stanisław
Zawadowski Ignacy
Zawadowski Józef
Zawadowski Stanisław
Dr. Zawadzki Mieczysław
Dr. Zawałkiewicz Zdzisław
Zgóralski Józef
Dr. Zgórski Alfred
Zgórski Józef
Dr. Zgórski Kazimierz
Zieliński Witołd
Dr. Ziembicki Witold
Ziemnowicz Stanisław
Zimny Stanisław
Zinkiewicz Karol
Dr. Zoll Antoni
Zubczewski Antoni

Żdżarski Jan
Żmudziński Franciszek
Dr. Żylski Klaudyusz

Pamięci zmarłych.

Śmierć zabrała nam sporo członków, którzy niejako zrośli się byli z Kasynem lub Kołem lit. art.

W Wielką Sobotę 30 marca 1918 zmarł Tadeusz Rutowski, prezydent m. Lwowa, jeden z założycieli Koła

lit. art., a w czasie od 1885 do 1887 prezes Koła lit. art., zamianowany na Walnem Zgromadzeniu 31 maja 1917 członkiem honorowym Kasyna i Koła lit. art. Do wdowy p. Jadwigi Rutowskiej wysłaliśmy pismo kondolencyjne, a w pogrzebie dnia 3 kwietnia wzięliśmy udział gremialnie.

Z grona członków dawnego Kasyna ubyli w roku 1917 dwaj, którzy niemal codziennie lokal jego odwiedzali: em. radca Bazyli Jaworski i adwokat dr. Teofil Srokowski.

Podobnie stałymi gośćmi Koła lit. art. byli: lekarz dr. Kazimierz Berezowski i konsul francuski Erazm Świerczewski, uczestnik powstania z r. 1863., których śmierć zabrała w r. 1918.

Nadto skutkiem skonu ubyli naszej instytucyi następujący członkowie:

w roku 1917:

Bal Stanisław, dyrektor Tow. wzaj. ubezp. urzęd. pryw.
Barth Mieczysław, I. prokurator Państwa
Berson Maryan, kompozytor-muzyk i radca sądu
Garlicki Jan, em. radca Dworu
Güttler Ferdynand, kupiec
Kobylański Kazimierz, właściciel dóbr
Komarnicki Mieczysław, em. dyrektor dep. rach.
Machniewicz Tadeusz, urzędnik gazowni miejskiej
Pilewski Karol, właściciel apteki
Rump Fryderyk, st. likwidator Banku kraj.
Spędakowski Antoni, em. radca Dworu
Szulc Przemysław, kapitalista;

w roku 1918:

Eulenfeld Bolesław, (Bolesławicz) — literat
Girtler-Kleborn Jan, em. prezydent senatu Najw. Tryb.
Kasprzycki Antoni, em. dyrektor urzędu poczt.
Dr. Mars Antoni, lekarz i profesor Uniwersytetu.
Aleksander Podoski, b. wł. dóbr, urz. Tow. kred. ziem.

Prezes na posiedzeniach Wydziału wszystkim tym Zmarłym poświęcił gorące słowa wspomnienia, które uwi-

doczniono w protokołach, a w złożeniu ich zwłok na wieczny spoczynek brali udział Wydział i liczni członkowie Kasyna i Koła lit. 'art

Cześć ich pamięci, spokój ich duszom!

Spis dzienników i czasopism w czytelni Kasyna i Koła lit. art.

Gazeta Lwowska
Kurjer Lwowski
Gazeta Poranna i Wieczorna
Nowe Słowo
Wiek Nowy
Gazeta Codzienna
Nowa Reforma
Czas
Głos Narodu
Il. Kurjer Codzienny
Dziennik Cieszyński
Kurjer Warszawski
Głos Warszawski
Nowa Gazeta
Przegląd Poranny
Głos Lubelski
Wiadomości Polskie
Głos Ziemi Chełmskiej
Kurjer Poznański
Dziennik Berliński
Gazeta Gdańska
Rolnik
Dźwignia
Kultura Polski
Rok Polski
Tygodnik Ilustrowany
Nowości Ilustrowane
Świat
Łowiec
Szczutek
Muchy
Lemberger Zeitung
Neue freie Presse
Arbeiter Zeitung
Neue Zürcher Zeitung
Vossische Zeitung
Frankfurter Zeitung
Berliner Tageblatt
Das interessante Blatt
Leipziger illustrirte Zeitung
Polen
Fliegende Blätter
Simplicissimus